

Jarkko Kivistö
är rådgivare vid
Finlands Bank.

Markku Lehmus
är byråchef vid
Finlands Bank.

Åsikterna som framförs i artikeln är skribenternas egna och representerar inte nödvändigtvis Finlands Banks syn.

Reformen av finanspolitikens EU-regler tar steg framåt

Den offentliga ekonomin i Finland plågas av ett kroniskt underskott, och dess tillstånd och utsikter är krävande. Under den långa perioden av svag tillväxt har de offentliga utgifterna inte kunnat anpassas till intäkterna på ett balanserat sätt. Den offentliga skuldkvoten har fördubblats under 15 år och skulden fortsätter att öka, ifall finanspolitikens riktning inte korrigeras.

I förslaget till förnyelse av EU:s ram för finanspolitikens styrning är en analys av varje lands skuldållbarhet på medellång sikt i centrum.

Enligt Finlands Banks prognos i december 2022 växer de offentliga samfundens underskott i förhållande till bruttonationalprodukten till över 2,5 procent till år 2025 (Finlands Bank 2022). Utöver de permanenta utgiftsökningar som det redan beslutats om försvagas den offentliga ekonomin av åldersrelaterade utgifter samt lånekostnaderna, vilka ökar som en följd av att räntorna stiger. Den offentliga skulden i relation till bnp närmar sig en nivå på 75 procent till slutet av 2025. Skuldkvoten fortsätter att öka även på lång sikt, ifall riktningen på den offentliga ekonomin inte ändras.

En korrigerande av den offentliga ekonomins tillstånd förutsätter en långsiktig och målinriktad finanspolitik över flera valperioder, vilken kan stödjas genom att följa finanspolitikens regler. Förfarandet med utgiftsramar för statsfinanserna har tidigare fungerat relativt väl i Finland, men där finns vissa svagheter. När det finns behov av att rätta balansen i den offentliga ekonomin, krävs det tillräcklig disciplin av varje rege-

ring att upprätta och följa utgiftsramen. Finland har också förbundet sig till det bredare finanspolitiska regelverket inom EU, vilket dock inte begränsat vår skuldsättning så här långt.

Skuldållbarheten är målet för reformen av EU-reglerna

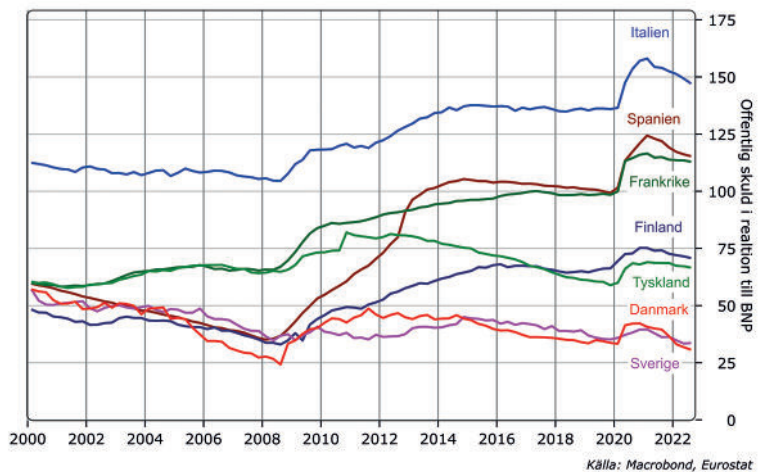
I kärnan av den gemensamma ramen för den ekonomiska politiken som bygger på stabilitets- och tillväxtpakten i EU:s grundfördrag, finns reglerna för medlemslänternas finanspolitik. Under en gemensam penningpolitik kan den nationella finanspolitiken då den allvarligt misslyckas, ha negativa effekter på övriga medlemsländer och hela penningunionens verksamhet. Av den anledningen finns behov av att försäkra att medlemslänternas finanspolitik inte försätter den offentliga ekonomins hållbarhet i fara. Dessutom finns orsak att bedöma de strukturella obalanserna i medlemslänternas ekonomier, vilka då de slår ut kan återspegla sig i den offentliga ekonomin och övriga medlemsländer.

Inom EU och även utanför unionen har det under de senaste åren förts debatt om en reform av finanspolitikens regler. Regelverket förnyades kraftigt efter finans- och skuldkriserna åren 2011–2013, men den offentliga skulden är i en del euroländer fortfarande mycket hög och i finanspolitiken finns en tendens att gå långs konjunkturcyklerna. Då ökningen av de offentliga utgifterna begränsas har det gjorts från investeringarna men inte i lika hög grad från konsumtionsutgifterna. Regelramverket har med tiden blivit mycket komplicerat och utfallet av det har varit svårt att förutspå, vilket å sin sida försvagat medlemslänternas förbindelse till det. Skuldbördan som vuxit efter kris-

åren har gjort en reform av koordinationsramen än mer behövlig.

Kommissionen publicerade sitt förslag till förnyelse av koordinationsramen i november 2022. Förslaget föregicks av kommissionens bedömning av den nuvarande styrans funktion (EC 2022) och grundliga konsultationer. Kommissionens riktlinjer för en reform av regelverket öser ur en stor mängd förslag (t.ex. EFB 2020, Blanchard et al. 2021). Kommissionens förslag skulle förenkla det nuvarande regelramverket och utvidga uppföljningen av makroekonomiska obalanser, samt komplettera helheten med element som stöder strukturella reformer och investeringar. Kommissionens förslag skulle dock inte ingripa i de referensvärden på ett budgetunderskott på högst 3 procent och en offentlig skuldkvot på högst 60 procent som bestäms i EU:s grundfördrag.

I kommissionens förslag skulle utgångspunkten vara en skuldållbarhetsanalys på medellång sikt (cirka 10 år). För de medlemsländer för vilka riskerna som hör ihop med den offentliga skulden är påtagliga och skulden överskrider 60 procent i relation till bnp, skulle målet vara att vända skuldkvoten till en sjunkande trend på en 4-7 års horisont beroende på svårigheten i skuldutmaningen. EU-kommissionen skulle leverera

Figur 1. Den offentliga skulden i relation till bnp i sju EU-länder. Enligt kommissionens förslag ska det göras upp en plan på medellång sikt för att stärka skuldållbarheten i länder där den offentliga skulden överstiger 60 procent i förhållande till bnp.

ett referensvärde för de offentliga utgifternas tillväxttakt som går ihop med skuldmålet.

Plan på medellång sikt i finans- och strukturpolitik

Innovationen i kommissionens förslag är en plan på medellång sikt som förutsätts av medlemsländerna i deras finans- och strukturpolitik, där medlemslandet skulle beskriva de kommande årens finanspolitik samt de viktigaste strukturella reformerna och investeringarna som förverkligas. Planen skulle basera sig på kommissionens referensvärde för utgifternas ökningstakt eller en måttligare anpassningstakt som det avtalats med kommissionen om, ifall medlemslandet förbinder sig till reformer som stöder ekonomisk tillväxt, skuldållbarhet och EU:s gemensamma mål, samt investeringar.

I stället för den tidigare mekaniska regeln för att minska skulden ¹⁾ skulle landsvisa skuldmål som sätts upp på medellång sikt vara ett mer realistiskt förhållningssätt särskilt för de mest skuldsatta länderna att hantera sin offentliga skuld. Samtidigt skulle det innebära lindrigare kontroll av de medlemsländer vars offentliga skuldkvot är mindre än 60 procent. I stället för att årligen granska utvecklingen av skuldkvoten eller det strukturella saldoot, skulle det nya regelverket koncentrera sig på att följa tillväxttakten i utgifterna.

Regeln som justerar tillväxttakten i utgifterna kan i bästa fungera kontracykliskt, särskilt om det vid sidan av den satts upp ett mål för den offentliga ekonomins finansiella position (Belu

Manescu och Bova 2020). Under en tid då ekonomin växer snabbare än väntat skulle utgifternas tillväxttakt hålla sig måttlig, och å andra sidan skulle ett upprätthållande av utgiftsökningen stödja ekonomin då den ekonomiska tillväxten faller tillbaka. Kommissionen skulle granska nettoutgifterna, då det från bruttoutgifterna avdragits åtminstone de konjunkturberoende arbetslöshetsutgifterna och ränteutgifterna för den offentliga skulden. Därutöver skulle begränsningen för nettoutgifterna ge möjlighet till en större ökning av de offentliga utgifterna, ifall utgiftsökningarna finansieras med åtgärder som på motsvarande sätt ökar de offentliga intäkterna.

Utgiftsregeln skulle på ett direktare sätt styra uppgörandet av budgeten än balansregeln (målet med den nominella eller den strukturella finansiella positionen). I Finland har utgiftsramen fungerat som en sådan regel. EU:s utgiftsregel skulle dock beröra hela sektorn med offentliga samfund, det vill säga utöver statsekonomin välfärdsområdena, kommunsektorn och socialskyddsfonderna. I praktiken kan det vara svårt att kontrollera tillväxten i social- och hälsovårds- och pensionsutgifterna utan att pruta på förmånerna.

Effektivare implementering av reglerna är av nöden

För att det med reglerna ska vara möjligt att nå önskade resultat ska de implementeras effektivt. Problemet med de nuvarande reglerna har varit deras komplexitet och beroende av prövning, vilket tårt på trovärdigheten hos hela ramen för ekonomisk styrning. Larch et al. (2023) observerade att EU-reglerna efterlevts i bara cirka hälften av fallen, då alla medlemsländer och reglerna under den tid de varit i kraft betraktas. I granskningen har visserligen inte flexibiliteten som ingår i reglerna eller beroendet av prövning tagits i betraktande, vilket kommissionen ofta använt sig av i sina bedömningar.

Vid förnyelsen av regelverket är det viktigt att finna balans mellan effektiv implementering och flexibilitet i regelramverket. Även om det i implementeringen av de tidigare reformerna strävats efter att överflytta makt till kommissionen och öka möjligheten till sanktioner, har dessa möjligheter i praktiken inte använts på ett effektivt

”Innovationen i kommissionens förslag är en plan på medellång sikt som förutsätts av medlemsländerna i deras finans- och strukturpolitik, där medlemslandet skulle beskriva de kommande årens finanspolitik samt de viktigaste strukturella reformerna och investeringarna som förverkligas.”

sätt. Implementeringen är i första hand en nationell fråga, men även multilateral uppföljning med därtill hörande processer är det skäl att i fortsättningen stärka.

I kommissionens förslag skulle underskottsförfarandet (EDP) bevaras, medan stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande dels förfarande för betydande avvikelser skulle avskaffas. Det skuldbaserade EDP-förfarandet skulle öppnas ifall det avviks från den överenskomna tillväxttakten i nettoutgifterna. Kommissionen preciserar inte toleransen för avvikelser, men den skulle följa avvikelserna på så sätt att de inte ackumuleras med tiden och leder till avsteg från skuldmålen.

”Vid förnyelsen av regelverket är det viktigt att finna balans mellan effektiv implementering och flexibilitet i regelramverket. Även om det i implementeringen av de tidigare reformerna strävats efter att överflytta makt till kommissionen och öka möjligheten till sanktioner, har dessa möjligheter i praktiken inte använts på ett effektivt sätt.”

Ett EDP-förfarande skulle enligt kommissionens förslag kunna startas på ett mer automatiskt sätt. Även kravet på att medlemsländerna rapporterar till Europaparlamentet, vilket ingår i det föreslagna EDP-förfarandet, kan uppmuntra till att uppfylla kraven i förfarandet, såsom även möjligheten att villkora utbetalningen av EU-medel till att de korrigerande åtgärderna i förfarandet förverkligas. Kommissionen föreslår också att sanktionerna vid underskottsförfarandet lättas, vilket den tror att sänker tröskeln för att utmäta sanktioner. Då det även i det nuva-

rande systemet varit möjligt att utmäta sanktioner till ett nollbelopp, är reformförslaget inte helt övertygande, om än inte skadligt heller.

Exceptionella omständigheter skulle inom ramen för ekonomisk styrning beaktas både då enskilda länder och ett större område drabbas av en betydande negativ chock. Aktivering av klausulen skulle kräva ministerrådets godkännande. Det finns orsak att definiera exceptionella omständigheter med en tillräckligt tydlig skillnad i förhållande till normal konjunkturväxling, så att undantagen inte blir regel.

Den nationella, självständiga finanspolitiska inspektionen skulle i kommissionens förslag ha en större roll än tidigare, men i detta hänseende är förslaget inte särskilt precist. Ur det nationella ägarskapets synvinkel är det viktigt att ge ett större övervakningsansvar till de nationella finansinspektionerna. Utövandet av hållbar finanspolitik är dock alltid i första hand en nationell fråga. Det är skäl att trygga tillräckliga resurser i förhållande till uppgifterna till de nationella inspektionerna, och deras oavhängighet borde vara obestridlig (EFB 2022). Till den delen är det skäl att även överväga en utvidgning av Europeiska finanspolitiska kommitténs (EFB) uppgifter.

De finanspolitiska reglerna och penningpolitiken

Forskningslitteraturen ger inte en positiv bild av de finanspolitiska reglernas funktionalitet inom penningunionen. Till exempel Reuter (2019) lägger märke till att finanspolitiska regler efterlevts bättre utanför penningunioner än inom dem. Resultatet kan dock förklaras av att då en anpassning av valutakursen saknas växer frestelsen till större användning av finanspolitiken i ett enskilt land som drabbas av en asymmetrisk chock.

Reuter (2019) gör också en annan intressant observation om efterlevnaden av de finanspolitiska reglerna: en övervakning av den självständiga finanspolitiken och ett organ som ombesörjer implementeringen ökar sannolikheten för efterlevnad av reglerna. Pardini (2019) gör från Italien ytterligare en intressant observation som hör ihop med att omfatta de finanspolitiska reglerna: ifall reglerna skraddarsys för att motsvara situationen i varje enskilt land, kommer reglerna att omfattas bättre och sannolikheten för

Bronsstatyer av unga flickor utanför EU-kommissionens huvudkontor i Bryssel. Statyerna har gjorts av den belgiska skulptören René Julien 1998.

att de efterlevs ökar. Motsatsen till en sådan situation är en erfarenhet av att de finanspolitiska reglerna sätts utanför landet, till exempel från EU:s håll, och då sjunker sannolikheten för att de efterlevs.

Finlands exempel är i det avseendet upplysande. I Finland har regeringarna under 2000-talet ändå fram till de senaste åren i början av sina perioder förbundit sig till de utgiftsramar de satt upp, och dessa ramar har blivit en väsentlig del av den ekonomiskpolitiska processen även om det inte stipuleras om dem i lag. Då utgiftsramarna brutits upp då ekonomin drabbats av mycket stora globala chocker under valperioden som gått, har det väckt stor oro. Däremot har den omständigheten att målet för det strukturella saldoto på medellång sikt inte nåtts, eller att skuldlimiten i EU:s grundfördrag och stundvis även gränsvärdet för underskottet har överskridits, inte väckt motsvarande akuta oro.

Landsvisa skillnader tas bättre i betraktande

Tidigare nämnda forskning ger näring åt en liten optimism om att de finanspolitiska regler som nu föreslås och som bättre än de tidigare reglerna tar landsvisa skillnader i betraktande, på ett effektivare sätt kommer att efterlevas. Å andra sidan, om förståelsen av de nya reglerna bara går ut på att de är en ny tolkning av den situation som rått tidigare, kommer det faktiska utövanandet av finanspolitiken inte att förändras i medlemsländerna. I det fallet har den nya ramen inte verkningar på de budgetunderskott som uppstår och således inte på finanspolitikens hållbarhet. Då förändrar de nya finanspolitiska reglerna inte heller penningpolitikens verksamhetsmiljö åtminstone i den bättre riktningen.

Ifall de reformerade reglerna för finanspolitiken ökar efterlevnaden av dem – även utan inverkan på medlemsländernas finanspolitiska lin-

“Ifall de reformerade reglerna för finanspolitiken ökar efterlevnaden av dem – även utan inverkan på medlemsländernas finanspolitiska linje – kan den uppnådda ökningen av EU:s politiska legitimitet stödja även annan nyttig integrationsutveckling.”

je – kan den uppnådda ökningen av EU:s politiska legitimitet stödja även annan nyttig integrationsutveckling. Till exempel kunde en skjuts framåt för kapitalunionen öka diversifieringen av företagsägandet mellan medlemsländerna och på så sätt minska behovet att använda finanspolitiken vid asymmetriska chocker. En sådan effekt som minskar asymmetrin skulle också underlätta utövandet av en gemensam penningpolitik under valutaunionens omständigheter.

ECB har höjt styrräntan från juli 2022, vilket synts även som en ökning av de långa räntorna på statsskulden i euroområdet medlemsländer. Ökningen av ränteutgifterna försvagar det offentliga finansiella position särskilt i de mest skuldsatta länderna. Efterlevnad av de finanspolitiska reglerna ökar i detta läge förtroendet för att skuldållbarheten bibehålls. Risken i en dylik omgivning är fragmentering, det vill säga en ogrundat kraftig ökning av ränteskillnaderna mellan länderna, vilket skulle försvåra överföringen av penningpolitiken.

ECB lanserade sommaren 2022 ett nytt instrument för att stödja överföringen av penningpolitiken (Transmission Protection Instrument, TPI). Instrumentet kan även hjälpa EU-kommissionen att i fortsättningen bedöma skötseln av EU-ländernas offentliga ekonomi mer effektivt. Det sker av den orsaken att ECB vid behov kan ingripa i ränteskillnader i statsskulden med spekulativa orsaker. Då kan det till exempel vara lättare att sätta i gång EDP-förfaranden. Bruket av TPI är dock starkt villkorat till bland annat skuldållbarhetsanalysens resultat samt uppfyllandet av EU:s ram för finanspolitisk styrning.

Reformen av ramen för den ekonomiska politikens koordination innehåller även ett mål om att i fortsättningen fästa större uppmärksamhet vid makroekonomiska obalanser, såsom brist på jämvikt i bytesbalansen. Uppföljningen av medlemsländernas makroekonomiska obalanser skulle förändras i en mer preventiv riktning, och det skulle fästas mer uppmärksamhet än tidigare vid obalanser som rör hela EU och euroområdet. Det är ett vettigt mål, även om kommissionen i första hand strävar efter att dialogen mellan medlemsländerna och kommissionen breddas.

Reglerna binder också Finland

Finland tillhör en minoritet av euroländer vars skuldkvot förutspås växa enligt kommissionens prognos (EC 2022a). Enligt Finlands Banks beräkningar av skulddynamiken publicerade i december 2022, skulle Finlands skuldkvot i den nuvarande trenden fram till 2035 växa till över 90 procent (Jalasjoki och Kivistö 2022). Således skulle Finland under de kommande åren höra till de länder vars finanspolitik och tillväxttakt i de offentliga utgifterna skulle omfattas av styrning. Enligt de föreslagna reglerna borde Finland vända skuldkvoten till en sjunkande trend på medellång sikt.

En förutsättning för att förhindra att skuldkvoten växer är en offentlig ekonomi som befinner sig nära ett jämviktstillstånd. De uppskattningar som under de senaste månaderna publicerats av den offentliga ekonomins anpassningsbehov under de kommande valperioderna, va-

“I samband med förnyelsen av ramen för ekonomisk styrning skall det vara bra att i Finland granska på nytt vår egen finanspolitiska lagstiftning och den bredare styrningen av den offentliga ekonomin, på så vis att EU-styrningen skulle tjäna även inhemska syften på ett möjligtvis friktionsfritt sätt.”

rierar mellan 7 och 16 miljarder euro (årligen 0,3–0,6 procent i förhållande till bnp), beroende bland annat på om det är ett stopp för skuldkvotens tillväxt som eftersträvas eller en vändning av skuldkvoten till en sjunkande trend (VM 2022b, IMF 2022, Jalasjoki och Kivistö 2022, TPAN 2023).

Då Finlands offentliga skuldkvot fördubblats på 15 år är det uppenbart att det även i Finland finns orsak att skärpa finanspolitikens regler. Enligt Larch et al. (2023) har Finland varit tredje bäst på att samvetsgrant följa EU-reglerna. Om det enbart är tiden efter finanskrisen som granskas har Finlands prestation dock varit betydligt svagare. Dessutom skulle efterlevnaden av reglerna ytterligare ha varit svagare ifall Finlands offentliga samfund skulle betraktas utan arbetspensionsanstalterna, med vilkas överskott skulden inte kan skötas. I samband med förnyelsen av ramen för ekonomisk styrning skulle det vara bra att i Finland granska på nytt vår egen finanspolitiska lagstiftning och den bredare styrningen av den offentliga ekonomin, på så vis att EU-styrningen skulle tjäna även inhemska syften på ett möjligtvis friktionsfritt sätt.

Den offentliga ekonomins styrning förnyas

Finansministeriets arbetsgrupp lade i november 2022 fram ett förslag om en förnyelse av styrsystemet för Finlands offentliga ekonomi (VM 2022a). Arbetsgruppen föreslog en sammanjämkning av systemet för utgiftsramen, skattepolitiken och målen för den offentliga ekonomins finansiella position, på så vis att den offentliga skuldkvoten vänds till en sjunkande trend. Ur målet för skuldkvoten skulle först härledas målen för den offentliga ekonomins finansiella position och vidare dimensionen av de behövliga anpassningsåtgärderna räknad i euro. Valperiodens utgiftsram och skattepolitikens linje skulle i regeringsprogrammet mätas ut enligt målet för den finansiella positionen. Helheten räknad i euro skulle det hållas fast vid oberoende av konjunkturerna, men vid exceptionella situationer kunde en flexibilitetsmekanism tas i bruk.

Den föreslagna verksamhetsmodellen skulle utveckla nuvarande praxis i en riktig, mer målriktad riktning och konkretisera måttet i eu-

robelopp för de åtgärder som behövs för att nå målen. Skattepolitiken skulle fortfarande inte explicit kopplas till utgiftsramen, av vilken anledning det enligt nuvarande praxis i regeringsprogrammet ska hindras att utgiftsramen kringgås genom ökade skattestöd. Skattepolitiken skulle i varje fall om regeringen så vill ha en betydande roll tillsammans med utgiftspolitikerna i att nå jämviktsmålet.

Finansministeriets arbetsgrupp tog inte direkt ställning till vilka delar av de finanspolitiska reglernas nationella rättsliga grund som borde förnyas. Den finanspolitiska styrningen som i dag bestäms i lag emanerar till största delen ur EU-regleringen (finanspolitiska lagen 869/2012 och förordningen om planen för den offentliga ekonomin 120/2014), och i praktiken baserar sig det mest verkningsfulla styrmedlet, det vill säga förordningen om utgiftsramen, på etablerad praxis. Det är möjligt att det som i våra jämförelseländer Sverige och Danmark skulle ha en positiv verkan på den offentliga ekonomins tillstånd med en bredare lagstiftad styrning av den.

Till slut

Gemensamma finanspolitiska regler är det skäl att snabbt åter ta i bruk för att bevara finanspolitikens trovärdighet, då osäkerheten i ekonomins verksamhetsmiljö av många orsaker är stor. Förnyelsen av ramen för finanspolitikens koordinering utifrån kommissionens riktlinjer skulle emellertid vara en betydande förändring i den nuvarande ramen och därför är det skäl att göra den omsorgsfullt. En betraktelse som i högre grad utgår från enskilda länder och betonar det medellånga perspektivet innebär en möjlighet till bättre efterlevnad av reglerna, men risken är att den finanspolitiska disciplinen försvagas ytterligare.

Översättning från finska: Mikael Kosk

Källor

Belu Manescu, C. and Bova, E. (2020): National Expenditure Rules in the EU: An Analysis of Effectiveness and Compliance. European Economy, Discussion Paper 124, April 2020, European Commission.

Blanchard, O., Leandro, Á. and Zettelmeyer, J.: Redesigning EU Fiscal Rules: From Rules to Standards. PII Working Paper 21-1 February 2021.

EC (2020): Economic governance review. COM(2020) 55 final. February 2020, European Commission.

EC (2022a): European Economic Forecast. European Economy, Institutional Paper 187 | November 2022, European Commission.

EC (2022b): Communication on orientations for a reform of the EU economic governance framework. COM(2022) 583 final, 9.11.2022. European Commission.

EFB (2020): Annual Report 2020, European Fiscal Board.

EFB (2022): Annual Report 2022, European Fiscal Board.

IMF (2022): Finland. Staff Report for the 2022 Article IV Consultation, December 20, 2022. International Monetary Fund.

Jalasjoki, P. ja Kivistö, J. (2022): Suomen julkisen velan kestävyys ja julkisen talouden sopeutustarpeet. Euro ja Talous, 16.12.2022. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2022/4/suomen-julkisen-velan-kestavyys-ja-julkisen-talouden-sopeutustarpeet/>

Larch, M., Malzubris J. ja Santacroce. S. (2023): Numerical Compliance with EU Fiscal Rules: Facts and Figures from a New Database. *Intereconomics*, 2023, 58(1), 32–42.

Padrini, F. (2019): Can consistency between national and EU fiscal rules be “too much of a good thing”? The experience in Italy.” 3th Meeting of the European Commission Network of public finance economists in public administration- Brussels, 14th March 2019.

Reuter, W. H. (2019): When and why do countries break their national fiscal rules?, *European Journal of Political Economy*, Volume 57, 2019, Pages 125-141.

Suomen Pankki (2022): Suomen talous luisuu taantumaan. Suomen talouden ennuste, Euro&Talous. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2022/4/suomen-talous-luisuu-taantumaan/>. Julkaistu 16.12.2022.

TPAN (2023): Economic Policy Council Report 2022. Talouspolitiikan arviointineuvosto.

Valtiovarainministeriö (2022a): Julkisen talouden ohjauksen kehittäminen. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:71.

Valtiovarainministeriö (2022b): Uudistuva ja kestävä Suomi. Valtiovarainministeriön virkamiespuheenvuoro 2022. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:77.

Fotnoter

1) Ett medlemsland vars skuldkvot är över 60 procent ska vara kapabelt att årligen minska skuldkvoten med en tjugondel av den andel som överstiger 60 procent.